

Actieve raadsinformatie

Registratienummer 2023-10

Datum: 31-01-2023
Van collegelid: S.J.L. Nienhuis en W.I. Meijer
Aan: Raads- en commissieleden
Onderwerp: Geluidsoverlast A50

Inleiding

In deze memo Ari geven wij u een overzicht van de ontwikkelingen die spelen op en rond de A50 t.a.v. de aspecten geluid en verduurzamingsmogelijkheden. Ook willen wij u informeren over de rol die wij daarbij voor onszelf als college zien.

Opwek van energie op Rijksvastgoed (OER)

Op 12 juli 2021 is de motie Meervoudig ruimtegebruik grootschalige opwek duurzame energie door de raad aangenomen (zie bijlage 1). Deze motie speelt mooi in op het in 2020 door de Rijksoverheid gelanceerde programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER). Met het programma OER wil de minister van Economische Zaken en Klimaat rijksgronden ter beschikking stellen aan ontwikkelaars voor de realisatie van duurzame energieprojecten (zie bijlage 2).

Ondertussen is helder geworden dat binnen het programma OER alle rijksgronden langs de A1 en de A50 in de RES-Regio Stedendriehoek tot verkenningsgebied zijn verklaard. Daarbinnen kunnen de RES-partners samen met RWS tot geoptimaliseerde locaties komen die geschikt zijn voor energie-opwekinitiatieven. Op 22 december 2022 heeft de Stuurgroep RES Stedendriehoek mede namens de gemeente Heerde de minister formeel verzocht om de gronden langs de A50 binnen ons RES-gebied op te nemen in het programma OER (zie bijlage 3).

Geluidsoverlast A50

In december 2021 informeerde het college de raad via memo Ari 2021-127 over de vaststelling van het Meerjarenprogramma Geluidsanering (MJPg) Oost-Nederland 2 (zie bijlage 4).

Dit saneringsprogramma van Rijkswaterstaat (RWS) is gericht op terugdringing van de geluidsoverlast veroorzaakt door het wegverkeer op onder meer de A50 en bevat een pakket van geluidwerende maatregelen.

De plannen van Rijkswaterstaat

Op grond van het saneringsprogramma wil RWS twee absorberende geluidsschermen van beide 2 meter hoog en met een lengte van 800 meter (oostzijde) en 200 meter (westzijde) aanleggen. Bijlage 5 geeft de geplande locatie van de schermen weer. Bij nabijgelegen woningen met een geluidsbelasting op de gevel van 65 decibel of meer, onderzoekt RWS of het aanbrengen van geluidwerende gevelvoorzieningen noodzakelijk is. De aanleg van twee-laags geluidsaftal (ook onderdeel van het MJPg) vond ondertussen al plaats.

Stuurgroep "Aanpak overlast A50"

Een groep omwonenden verenigd in de "Stuurgroep Aanpak overlast A50" vindt de plannen van RWS onvoldoende en onevenwichtig. De stuurgroep wil hogere en verlengde geluidsschermen over beide zijden van afrit Heerde-Zuid tot afrit Heerde, deze schermen combineren met het opwekken van zonne-energie, afscherming (qua geluid en zichtbaarheid) van de tankstations met bijbehorende parkeerplaatsen, herplant van onlangs door RWS gekapte bomen en tot slot bescherming van de aangrenzende Natura 2000 gebieden.

Vanaf de ontwerpfase van de plannen heeft de stuurgroep een aantal keren met vertegenwoordigers van RWS en de gemeente over deze wensen gesproken. Naar aanleiding van deze gesprekken heeft de gemeente diverse acties ondernomen. Omdat de gesprekken voor RWS geen aanleiding gaven tot aanpassing van het MJPG, heeft de stuurgroep afgelopen najaar een beroepsschrift ingediend bij de Raad van State tegen de definitieve vaststelling van het plan. Naar verwachting is er binnen vijf maanden een zitting hierover waarna het wachten is op een uitspraak. Periodieke gesprekken tussen stuurgroep en gemeente bleven plaatsvinden en ondertussen gaat de stuurgroep verder met het uitwerken van alternatieve plannen, het zoeken naar subsidiemogelijkheden daarbij en voortzetting van het in gesprek blijven met RWS.

Rolverdeling geluidhinder A50

RWS

Van rijksweg A50 is RWS wegbeheerder en bevoegd gezag. In de Wet geluidhinder is een saneringsplicht opgenomen voor het aanpakken van woonsituaties met een te hoge geluidsbelasting. Voor het uitvoeren van die plicht in saneringssituaties die zijn ontstaan als gevolg van rijkswegen, is RWS als wegbeheerder verantwoordelijk. De kosten van de sanering worden betaald door RWS. Op grond van de Wet milieubeheer moet RWS de minister verzoeken een saneringsplan vast te stellen. Het MJPG fungeert als zodanig. In het saneringsplan moet worden onderzocht of de geluidsbelasting op aanwezige saneringsobjecten (woningen) kan worden verminderd met doelmatige saneringsmaatregelen. Dat wil zeggen dat deze maatregelen kosteneffectief moeten zijn. Dit betekent dat RWS niet méér financiert dan op grond van het MJPG wettelijk noodzakelijk is. Wel kan RWS faciliteren bij eventuele aanvullende initiatieven van derden, mits deze aanvullende initiatieven ook gefinancierd worden door derden.

Volgens de planning (waarmee de minister heeft ingestemd) zullen binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van het saneringsplan de beoogde geluidsschermen gerealiseerd worden.

Gemeente

Bij rijkswegen heeft de gemeente geen wettelijke bevoegdheden voor het treffen van saneringsmaatregelen. Wel kan de gemeente aanvullend voorzien in een zgn. bovenwettelijke maatregelenpakket. Een bovenwettelijke maatregel is een inpassingsmaatregel die wettelijk gezien niet noodzakelijk is om te realiseren. In dit geval zouden bovenwettelijke maatregelen in de vorm van verhoging of verlenging van de beoogde schermen bij kunnen dragen aan verbetering van het woon- en leefklimaat in de omgeving van de snelweg. Maar om aan de saneringsplicht in de zin van de wet te kunnen voldoen, zijn deze maatregelen aanvullend en in die zin niet noodzakelijk. De kosten van aanvullende maatregelen moeten gedragen worden door de gemeente of een eventueel andere partij die de bovenwettelijke maatregelen wenst te realiseren.

Kernboodschap

Aangezien ons college voor de geluidhinderbestrijding geen rol als bevoegd gezag heeft, voor het eventueel treffen van bovenwettelijke geluidwerende maatregelen niet beschikt over beleid en financiële middelen, hiervoor in ons coalitieakkoord ook geen ruimte is opgenomen en bovenal omdat de zaak nog onder de rechter is, ziet het college voor zichzelf voor het geluidsaspect geen

trekkersrol voor het tot stand brengen van aanvullende schermmaatregelen. Een ander perspectief is mogelijk wanneer de raad daartoe opdracht zou geven.

Daarentegen ziet ons college, acterend binnen de RES-regio, voor zichzelf wel een actieve rol binnen de kaders van het programma OER. Daarbij zijn wij wel genoodzaakt ons aan te passen aan het tempo dat bij dit soort regionale processen hoort en dat zich wellicht wat lastig verhoudt tot de wens van de stuurgroep tot voortvarend handelen en het snel zetten van stappen.

Ook heeft ons college contact gelegd met de gemeente Hattem om gezamenlijk de mogelijke effectiviteit te verkennen van geluidwerende zonnepanelen langs de A50 en de A28. Dit n.a.v. een motie hierover van de raad van Hattem.

Het college van Hattem heeft op deze motie gereageerd met de vaststelling dat RWS geluidwering met zonnepanelen langs A50/A28 in Hattem als ineffectief kwalificeert (zie bijlage 6). Omdat de afstand van de snelwegen tot bebouwing te groot is, gaat RWS deze optie niet verder onderzoeken. Daarnaast is uit het contact gebleken dat de gemeente Hattem het treffen van bovenwettelijke maatregelen momenteel niet in overweging neemt.

Bijlagen:

1. Motie Meervoudig ruimtegebruik grootschalige opwek duurzame energie, 12 juli 2021
2. Brief van EZK Energie op rijksgronden
3. Reactiebrief aan EZK projectvoorstel OER Regio Stedendriehoek
4. Memo Ari 2021-127
5. Situering voorgenomen geluidsschermen
6. Memo Ari gemeente Hattem